Twintigste jaar. Nr 16. Zaterdag, 8 Februari 1873.

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN
te Tongeren bij M. Collée, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT
binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. «
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.

TONGEREN, DEN 8 FEBRUARI.

NIEUWJAARSGIFTEN

AAN PIUS IX.

6de LIJST.

Bedrag der vorige lijsten.	fr. 4099,85
M. Emile Laminne de Tongres.	20,00
La congrégation de Notre-Dame à Tongres .	82,12
Anonyme de Tongres.	3,00
» »	2,00
» »	5,00
M. Nicolas Hauben en zijne familie . . .	11,50
M. Haelewyck, vicaire à Tongres	5,00
Anonyme	5,00
»	5,00
Mme ve Froidmont à Tongres	5,00
Joseph et Alphonse »	2,00
Anonyme	2,00
M. de pastoor en de parochie van Coninxheim	71,00
M. J.-L. Daenen, te Lowaige	4,00
M. Bormans, pastoor te Henis en zijne zuster	15,00
Eenige parochianen	10,00
M. de Fastré, pastoor te Widoie	10,00
Mme we Deploige van Widoie	10,00
Mme we Pirlotte en kinderen id.	5,00
M. Pirlotte Hermanus id.	1,00
Eenige parochianen van Widoie	32,75
Een onbekende van Freeren	2,50
M. Noelmans, burgemeester te Membruggen	20,00
Leve de Paus! M. Maes, pastoor te Haeren.	10,00
Rondgehaald in de kerk id.	7,00

DEKANAAT VLYTINGEN.

GENOELS-ELDEREN.

M. R. Ulrix, pastoor, fr. 25,00. — Gauthier Cath., 1,00. — M. Liesens, 10,00. — Onbekende, 5,00. — Onbekenden, 11,16. 52,16

MEMBRUGGEN.

M. Kerkhofs, pastoor, fr. 10,00. — Maria Cox, dienstmeid, 2,00. — Jean Roggen, onderwijzer, 2,50. 14,50

RIEMPST.

De heer pastoor en eenige parochianen. 53,00

SICHEN-BOLRÉ.

MoX angeLUs De CoeLIs CatenaS pII soLVat.

P. Poelmans, pastoor, fr. 10,00. — W. Heynen, oud pastoor, 5,00. — J. Jageneau, burgemeester, 5,00. — D.-M. Baillien, 5,00. — G. Jans, 5,00. — We H. Box, 5,00. — P. Lenaerts, 2,50. — J. Heynen, 2,00. — De kinders J. Tans, 2,00. — De kinders L. Heynen, 2,00 W. Reggers-Tans, 1,00. J. Lacroix, 1,00. — M. Nelissen, 1,50. — M. Muermans, dienstmeid, 1,50. — Naamloos, 0,50. — J. Jans, 1,00. — F. Stroucken, 0,75. 50,75

VROENHOVEN.

J. Goossens, pastoor, fr. 10,00. — Naamloos, 10,00. 20,00
De heer pastoor van Kesselt 10,00
Id. van Rosmeer 15,00
Id. van Hees 10,00
De parochie Vlytingen 94,39

DEKANAAT BILSEN.

4e LIJST.

M. Laurent Verjans van Bilsen.	5,00
M. André Notelaers, id.	2,00
J. S. van Waltwilder.	5,00
N. id.	0,50
Total. . .	4778,22

Katholijk of liberaal.

Volgens een groot getal liberalen kan men heel goed ter zelfder tijd goed katholijk en liberaal zijn.

Die menschen, weinig geleerd en weinig vergeten hebbende, denken, te goeder trouw, dat men te gelijk goed liberaal zijn kan, zonder daarom op te houden katholiek te wezen.

Zulk boerenbedrog is eerstelijk door de tolken van het liberalisme ingesteld, om een heele hoop lichtzinnige lieden naar den kant der liberalerij te lokken.

*
* *

In den beginne gingen de zaken opperbest: de logemannen lachten in hunnen baard, als ze den kruidenier X. of den snijdersbaas Z. met ernst hoorden zeggen : « Ik houd niet op, katholiek te zijn, maar ik stem voor de liberalen. De pastoor in de kerk, de burgemeester op het stadhuis. »

Door middel der slechte drukpers zette het liberalisme zijne propaganda in dien zin voort, en gelukte er tamelijk goed in, zoolang de *enfants terribles* der coterie de leuze van wijlen vader Adam-Neyt : « Zwijgen is onverbeterlijk, » getrouw bleven ; maar nu en dan kwam er een wat te veel klappen, en veler oogen gingen open. De verfoeilijke strekkingen van het liberalisme, dat in den grond niets anders is dan vervolging op het godsdienstig terrein, scheurde een aantal menschen van de coterie af, en daaraan is het te danken, dat de logepolitiek van Frère-Bara in 1870 en 1872 plechtig door het kiezerskorps van België veroordeeld is geworden.

*
* *

Het getal liberaal katholieken is echter nog groot ; nog zijn er vele menschen, die geloof slaan aan de hypocriete verklaringen van de slaafsche werktuigen der loge : « *qu'ils respectent la religion de leurs ancêtres,* » maar het wordt hun hoe langer zoo moeilijker, eene positie te blijven houden in het kamp der liberalen, waar van dag tot dag de werking tegen God en godsdienst duidelijker en stouter wordt.

Het is al eenigen tijd geleden, dat de *Journal de Gand* schreef : *Le libéralisme est la libresée, ou il n'est rien.* Dat was reeds eene kostelijke bekentenis van een blad, hetwelk in tijd van kiezing gewoonlijk het masker der schijnheiligheid aantrok, en luid protesteerde van zijne gehechtheid aan den Godsdienst !

Nadien kwamen nog andere *enfants terribles* der partij een deel van het masker afrukken, dat hen voor de oogen der meeste volgelingen onkennelijk had gehouden, en zoo was het dezer dagen de beurt van professor De Laveleye, die in een Engelsch tijdschrift, de *Fortingthly Review* onder andere fraaie en bijzonder echte dingen, schreef : « dat België » tot alle bedenkelijke schande en verval ge» doemd was, omdat... het katholiek en » onder den invloed der Roomsche kerk ge» bleven was !... »

*
* *

Een zoogenaamd democratiek weekbladje van Gent, opgesteld door lieden, die men zeggen zou dat zij razende vijanden van het catholicisme zijn, en die zich evenwel door den pastoor hunner parochie laten trouwen, en van hem hunne kinderen doen doopen, schreef onlangs, dat men *uit het catholicisme gaan moet door de wijsbegeerte* (!) *of de wetenschap* (!!) Maar professor De Laveleye, die nu en dan de behoefte gevoelt, om de aandacht op zich te vestigen, schreef in dat « Vlaamsch liberaal » bladje, dat het veel beter is : « *het* » *catholicisme af te zweren, en eenen anderen* » *eeredienst te omhelzen,* meer in harmonie » met de hedendaagsche instellingen. »

Men ziet, dat het liberalisme begint rechtzinnig te worden ! Nu, dat kan het catholicisme bij lange geen kwaad... Integendeel, er zal nog wel een nieuwe hoop van liberaal katholieken zeggen : « Halt! ik ga met u niet meê. »

De *Indépendance*, opgesteld of beheerd door Joden, gelijk men weet, voegt hare stem in dit zonderling triotje, en houdt het met de wijsbegeerte en de wetenschap... Enkel meent zij, dat woorden niet genoeg, maar daden beter zouden zijn... « Anderen eenen eere» dienst aanraden (zegt ze) en er zelf buiten » blijven, ofwel voort blijven deel maken van » eene geestelijke gemeenschap, *welker theo* » *logie, zedeleer en staatkunde men bevecht,* » dit is onaannemelijk, hoewel toch algemeen » aangenomen. »

De *Indépendance*, gelijk men ziet, is ongeduldig ! Zij zou met het catholicisme algauw willen gedaan maken.

Dat wil en betracht natuurlijk ook de maatschappij der Vrijdenkers, van Brussel, die zooeven haar jaarlijksch verslag heeft in de wereld gezonden. Een enkel uittreksel uit dit factum zal volstaan, om het liberalisme (het zelfde als de Vrijdenkerij, volgens den *Journal de Gand*), nog beter te doen kennen :

« Het is omdat de Vrije Gedachte ook ge» loofd heeft, *dat de eerediensten nutteloos,* » *en bijgevolg* gevaarlijk *zijn,* dat zij zich tot » maatschappij heeft ingericht, ten einde met » meer kracht tot hunne vernietiging te werken.

» De civiele begrafenissen, » (het droom» beeld van professor Laurent en graaf de » Kerchove, te Gent) « zijn enkel een gedeelte » van dit werk, *want de priester moet even*» *zeer bij de plechtigheid des doops en van het* » *huwelijk, als bij die van den dood, wegge*» *jaagd worden. Er moet voor hem geene* » *plaats in het menschelijk leven zijn, aange*» *zien hij in geene enkele behoefte voorziet,* » *en hij nooit anders dan een onverzoenlijke* » *vijand zijn kan van de menschelijke onaf*» *hankelijkheid.* »

Is het klaar genoeg, menschen ?

*
* *

— Ja maar (hooren wij opwerpen), ik ben wel liberaal, maar ik ga zoo verre niet... »

Ha ! gij zijt liberaal ! Welnu, dan zijt gij ook, noodwendig, een vrijdenker, een godloochenaar, een hardnekkige vijand van God en Kerk !

't Is de *Journal de Gand*, die het u zegt : « *Le libéralisme est la libre pensée, ou il n'est rien !* »

Als er nu nog overblijven, die beweren, dat liberalisme en godsdienstigheid hand aan hand kunnen gaan, dan moet men waarachtig wanhopen van het gezond oordeel der menschen, door de doctrien verlicht !

De katholieke bladeren geven op dit oogenblik een hartroerend schouwspel. In alle steden van het land zijn lijsten geopend tot onderschrijving der nieuwjaarsgiften aan den vader van den geloovigen wereld, aan den groothartigen Pius IX.

Jaarlijks doen de liberale bladeren gedurende eene maand eenen driftigen uitval tegen het werk der nieuwjaarsgiften. Wilde men die menschen gelooven, men zou moeten denken dat de nieuwjaarsgiften uit de zakken der liberalen gestolen zijn.

Dat is alles niet. De liberale bladeren stellen al wat mogelijk is in het werk om aan hunne lezers te doen gelooven dat de katholijken, met hunne nieuwjaarsgiften aan den Paus te geven, schade doen aan de armen van ons land. Zij beschuldigen de katholijken van ongevoeligheid jegens hunne noodlijdende broeders, terwijl onze giften den weg naar Rome inslaan.

Het staat waarachtig nog al fraai aan de liberalen van zulke beschuldigingen tegen de katholijken uit te brengen? Zijn het de katholijken niet die op alle punten van het land alle soorten van liefdadige werken oprichten en met hunne penningen ondersteunen ? Wanneer de liberalen in plaats van ijdele

---

DE SCHERPRECHTER.

EEN VERHAAL NAAR HET HOOGDUITSCH.

(4e vervolg.)

Anna, wel een weinig verlegen gemaakt door zijne haastige verschijning, antwoordde hem, dat zij eene arme oude vrouw had bezocht, die reeds sedert lang door mevrouw Bergen werd verzorgd, uit wier naam zij haar dan ook heden weer geneesmiddelen en eten had gebracht. Zij moest nu echter haastig huiswaarts keeren, om met hare mama het ontbijt te gebruiken.

Benno stapte zwijgend voort naast Anna, die heden ook ernstiger was dan gewoonlijk, en het wilde maar niet tot een opgewekt gesprek komen tusschen de jongelieden, die anders zoo genoegelijk te zamen konden praten. Anna scheen het drukkende van dit stilzwijgen te ondervinden en maakte er een einde aan, door den heer Schildern te vragen, of hij spoedig van hier dacht te vertrekken.

Als door een elektrischen schok getroffen, schrikte de jonge man op.

— Vertrekken, herhaalde hij snel, hoe komt gij zoo aan mijn vertrek te denken ?

— Ik weet zelf niet waarom juist deze vraag in mij opkwam, antwoordde zij met onvaste stem, doch, voegde zij er nog bij, gij spraakt er herhaaldelijk van dat gij slechts weinige dagen in deze omstreken zoudt vertoeven.

En wenscht gij nu misschien naar mijn spoedig vertrek ? vroeg Benno weder, het jonge meisje uitvorschend aanziende.

— Neen, neen, dat stellig niet ! antwoordde zij en sloeg daarbij hare donkerblauwe oogen zoo trouwhartig naar hem op. Wij konden integendeel niets beters wenschen, dan dat gij nog zeer lang hier bleeft, want ik zal u de verzekering wel niet behoeven te geven, dat gij ons zeer lief en waard zijt geworden.

— Anna ! riep Benno, door de lieftalligheid van het meisje medegesleept, en greep hierbij hartstochtelijk hare hand ; Anna zeg nog eens ; lief en waard, of neen zeg nog meer, zeg mij of gij mij beminnen kunt, met zooveel oprechtheid en trouw, om mij eenmaal voor het geheele leven te kunnen toebehooren ? O, trek uwe hand niet uit de mijne ! bad hij haar met bewogene stem ; hebben deze woorden u dan zoo verrast en verschrikt ? Hebt gij er nog nooit aan gedacht, dat ik deze vraag wel eens tot u richten zou ? Moet gij, die mij door den Hemel tot redding van mijn leven zijt toegezonden, voortaan dat leven dan niet geheel gewijd zijn ? O, Anna, toen ik in de golven met den dood kampte, zijt gij mij met uw engelachtig gelaat en in uw wit gewaad verschenen als een geest uit hoogere sferen, die mijne ziel naar betere gewesten zoudt overvoeren. Slechts eene sekonde duurde deze heerlijke verschijning voor mij en toen reeds omnevelde mij de donkere nacht van bewusteloosheid. Door u aan het leven terug gegeven, houdt mijn geest zich dan ook immer met u bezig, kan ik mij geene toekomst voorstellen zonder u, en daarom vraag ik nu dan ook vrij en openlijk, wilt gij die toekomst met mij deelen en mij alzoo reeds op deze wereld een paradijs bereiden ?

Weder trof den jongen man een blik uit Anna's schoone oogen, maar deze blik getuigde van zoo veel liefde en geluk, dat hij in verrukking hare beide handen aan zijne lippen drukte, en fluisterend tot haar zegde :

— Anna, niet waar, gij bemint mij even warm en innig als ik u lief heb ? »

Een zacht « ja » zweefde over de lippen van het meisje, dat geheel ontroerd en bevend ter nauwernood hare aandoening kon bedwingen en nu met haastige schreden naar de juist voor haar liggende tuinpoort trad.

Binnen deze kwam mevrouw Bergen hen te gemoet die wel eenigzins verrast was Benno zoo onverwacht voor haar te zien, maar den jongen man toch vriendelijk verwelkomde en hem uitnoodigde om binnen te komen. Daarna deed zij het voorstel om op dezen heerlijken frisschen morgend eene wandeling naar een eikenboschje in de nabijheid te maken en aldaar op het kleine ronde grasperk het ontbijt te gebruiken, hetwelk Jacob er dan heen zou brengen.

Een half uur later kwam doctor Sittag, die met de stoomboot naar Luzern was gereisd, in het landhuis aan. Hij was sedert dien, voor hem zoo drukkenden, namiddag na het herstel van Benno Schildern niet meer op deze plaats geweest. Het samenzijn van Anna met Schildern en het vrolijke ongedwongen onderhoud dezer beide, had hem toen geheel ontstemd ; hij was daarna nogmaals tot zich zelf ingekeerd en had zijne gevoelens voor Anna opnieuw aan eene ernstige beproeving onderworpen. Deze gevoelens stonden echter op zulk een verheven standpunt dat hij tot de overtuiging geraakte, slechts in Anna het wezen gevonden te hebben, met wie hij kalm den weg door het leven bewandelen kon en dat, zoo zij zijne hand mocht versmaden, hij nimmer meer in staat zou zijn om die eene andere vrouw aan te bieden. Als dit lot hem mocht treffen wilde hij in eenzaamheid over een leven treuren, welker schaduwzijde hij reeds met zijn eerste bewustzijn had leeren kennen en dat zich nog nooit in het rooskleurig licht van reine vreugde aan hem vertoond had. Dit roosachtig licht vermocht slechts Anna over zijnen levensweg te verspreiden, en kon dit niet geschieden, dan zou hij immer in duisternis voortwandelen.

Eugenius gevoelde echter dat eene spoedige beslissing noodzakelijk was ; die onzekerheid, waarmede hij steeds te worstelen had, werd hem tot eene foltering. Hij had zich naar den wensch van mevrouw Bergen gevoegd, hij had Anna tot nu toe zijn hart nog niet geopend en was haar slechts als vriend genaderd ; nu echter, door de tegenwoordigheid van Schildern opmerkzaam gemaakt, dat zeer licht een ander hem de neiging van het jonge meisje ontrooven kon, nu werd het voor Eugenius ten hoogste tijd, om de ernstige levensvraag tot haar te richten en zoo mogelijk het jawoord van haar te ontvangen.

Met dit voornemen was Sittag heden naar het landhuis gekomen en mevrouw Bergen zou er over te beslissen hebben, of hij zelf Anna den wensch zijns harten zou voordragen ofwel, dat zij als moeder er hare dochter mede bekend zou maken.

Tot zijne groote bevreemding, vernam de doctor van de oude Brigitta, dat de familie zich in het eikenboschje bevond en dat ook het ontbijt daarheen was gebracht. Dit was iets geheel vreemds bij mevrouw Bergen, die anders nooit van de gewone indeeling van den dag afweek en ook over het algemeen zeer weinig van de wandeling hield. Eugenius was echter heden zoo gelukkig en zoo vol hoop, dat het hem als een gunstig voorteeken toescheen Anna onder Gods vrijen hemel te zullen ontmoeten : met het ruischen der bladen, zou hij dan de betuigingen zijner liefde vermengen en onder het statige geboomte, hoopte hij den zegen zijner moederlijke vriendin te zullen ontvangen.

Met gevleugelde schreden snelde hij, de anders zoo ernstige en bedachtzame man, voorwaarts op het pad dat hem in het eikenboschje en naar de gezegde plek voeren zou, doch hij gaf zoo weinig acht op den weg, dat hij er eindelijk geheel van afweek en zoodanig heen en weer dwaalde, dat er wel een uur verloopen was eer hij bij het kleine gezelschap aankwam, dat op